

# Kjøpte bær av polakker

HD 15/8-1991

## Trysilbedrift anmeldt

Etter anmeldelse fra stedets befolkning slo lensmannen i Flesberg og politiet i Kongsberg til mot 17 polske blåbærplukkere før helgen. De hadde da 11 tonn blåbær, og de ble utvist fra Norge. Laponica Norge A/S som holder til i Trysil, vil — i følge politiet i Kongsberg — også få et oppgjør med øvrigheten, fordi de har kjøpt bær av polakkene.

AV  
KNUT BJØRNSTAD

— Vi spør ikke etter pass når folk kommer med bæra, sier Knut Myhr ved mottaket i Trysil.

Ved Trysil-bedriften er de overrasket over anmeldelsen. De har kjøpt bær av utlendinger i en årrekke uten problemer.

### Kjølebil

Det var en kjølebil fra Trysil som var i Flesberg for å hente bæra, og ved mottaket i Trysil sier Knut Myhr at en der har kjøpt bær av polakker, svensker og andre utlendinger i alle år.

I likhet med daglig leder Ragnar Haug, som vi har intervju med i

dagens avis, mener han at det må være misforstått tjenesteiver å nekte polakkene å plukke den bæra ingen norske vil ha, og som dermed ville ha råtnet bort.

### Tonnevis av bær

— Laponica er det eneste store bærsmottaket i Norge, og vi eksporterer i et normalår 1500 tonn bær, derav 1000 tonn blåbær, sier Myhr.

— I tillegg til å ta vare på bærressursene og arbeidsplassene, skaffer vi landet europeisk valuta, og uten polakker blir det ingen av delene, fordi nordmenn bare plukker bær til egen husholdning. Bærplukking gir ikke god nok fortjeneste.

## — En tøvelte aksjon

— Jeg opplever dette som en tøvelte aksjon mot polakkene, sier Ragnar Haug, en av eierne av Laponica Norge AS. Hadde polakkene tatt arbeidsplasser fra folk, da kunne han forstått en aksjon. Polakkene gjør ikke annet enn å bruke allemannsretten til å plukke skogsbær — som nordmenn ikke plukker, sier Haug.

AV  
ROLF ARNE MOEN

Han var i går ikke gjort kjent med at Laponica var anmeldt til politiet for å ha kjøpt blåbær av polakker.

— Jeg var i kontakt med politikkammeret på Kongsberg om denne saken fredag. Da fikk jeg beskjed om at vi ikke var part i saken og derfor ikke kunne gjøre noe for å hjelpe de 17 polakkene som ble utvist på direkten, da de ble stoppet i Flesberg med blåbær i bilene, sier Haug.

Han synes dette er et helt utrolig utvisningsgrunnlag og han kan ikke forstå politiets håndtering av denne saken.

### Kjøper bær

— Vi kjøper bær av polakker. I denne saken er det påstått at vi har ansatt dem. Dette er tøv. Alle i Hedmark vet at vi ikke har ansatte

bærplukkere. Etter allemannsretten er det fritt for alle å plukke bær — og eventuelt levere den til oss, sier Haug.

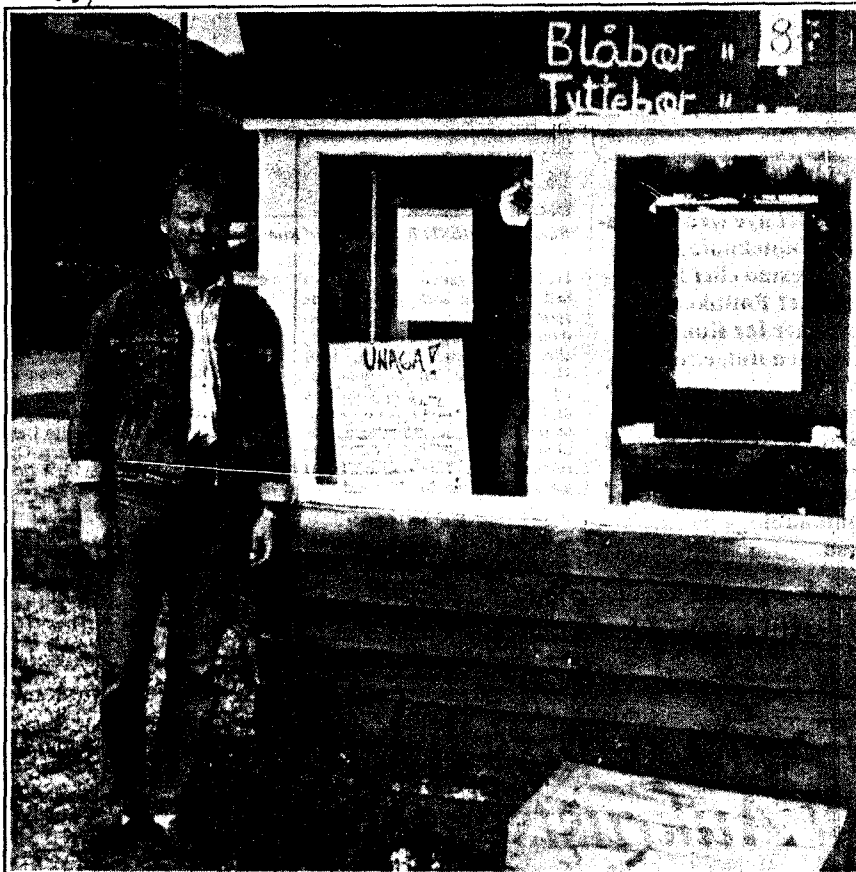
I et gjennomsnittsjår kjøper Trysil-bedriften rundt 1000 tonn blåbær. Av dette kommer mellom 100 og 200 tonn fra Hedmark. Resten er importert bær. Av den norske bæra plukker polakker rundt 70 prosent, opplyser Haug. Det er altså den utenlandske innsatsen som i stor grad sikrer råvarer til Laponicas virksomhet.

Han minner om at det er under 10 prosent av den norske skogsbæra som overhodet blir plukket og utnyttet. Det ligger store ressurser unyttet. Han ser gjerne at det blir plukket mer skogsbær i Norge.

### OK i Sverige

I Sverige er det fullt ut akseptert at polakker plukker skogsbær og leverer til bærbedrifter. Der blir det tatt ut mye mer bær enn i Norge og svenske myndigheter aksepterer fullt ut polakkenes innsats, sier Haug.

— Moralsk vet jeg at vi har retten på vår side. Jeg tror også at vi juridisk har rett. Ut fra de kontakter jeg har hatt med arbeidsmyndigheter og lensmannsetat har jeg også hatt en klar forståelse av at det var et helt greit og akseptert opplegg at vi kunne kjøpe bær plukket i Norge av utlendinger, sier Haug.



FLEST POLAKKER: Det er mest polakker som leverer bær ved mottaket, og det har aldri skapt problemer her i Trysil, sier Knut Myhr. Derfor står vi også opp alle orienteringene på polsk.

## Regelverket sier NEI

Politiførstebetjent Helge Øvergård på fremmedavdelingen ved Østerdal Politikkammer sier at det er regler som regulerer utlendingers adgang til å plukke skogsbær og selge bæra.

— Utlendingsdirektoratet har opplyst at utlendinger som vil plukke skogsbær for salg, kommer inn under bestemmelsene om såkalt arbeidstillatelse for selvstendig ervervsvirksomhet. Og utlendinger får ikke slik tillatelse for å drive plukking og salg av skogsbær. Det fikk jeg opplyst i direktoratet, sier Øvergård.

Dette betyr at slik virksomhet i realiteten ikke er tillatt for utlendinger. Det bærkjøperne imidlertid kan gjøre, er å følge samme praksis som jordbærplukkere og inngå et ansettelsesforhold med polakker med arbeidstillatelse, sier Øvergård. Da skulle virksomheten være ifølge norsk lov og regelverk.

## — Vi gir oss ikke!

Selv om lærerne tapte sin sak mot Arbeidsretten tirsdag, vil ikke elevene stoppe kampen for å få ned elevtallet til 27 elever i klassen, sier NGS-leder Gine Wang fra Kongsvinger.

AV  
INGRID BRAASTAD

NGS varsler punktdemonstrasjoner av ulike slag fram mot årets statsbudsjett. Og ved skolestart starter de en kampanjen med slagordet: «Det er vår tur til å bestemme».

Lærerne vil heller ikke gi seg på saken.

Norges Gymnasiastsamband mener at vedtaket om å øke elevtallet i klasene er et skremmende signal på at skole og utdanning ikke blir tatt på

STÅR PÅ:  
NGS-leder  
Gine Wang.



alvor.

—Dommen i Arbeidsretten var skuffende. Men at dommen er falt betyr ikke at saken er tapt for vårt vedkommende. Vi vil fortsatt kjempe, sier Harald Hellum, leder i NUFO-Hedmark.

—Men første skoledag vil forløpe rolig og aksjonsfritt, lover Hellum.